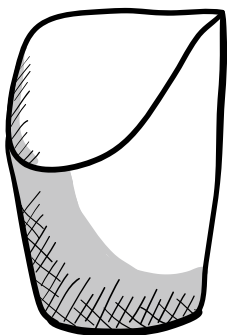

Příjem tekutin z hrníčku či slámky

Začít učit dítě pít z hrníčku je vhodné měsíc po úspěšném zavedení krmení ze lžičky, tedy zhruba od 6.–7. měsíce věku. První hrníček může mít víčko s dírkou, můžeme využít hrníček s výřezem, tedy hrníček Kapi (30 ml) nebo malý hrníček s užší základnou a horním širším, rolovaným okrajem. Nabízíme jednotlivé doušky a dáváme pozor, aby dítě nemělo při pití hlavu v záklonu. Typicky se vyvíjející děti jsou schopny pít ze slámky od 8. měsíce věku. Slámka by měla být držena mezi rty, neměla by být vkládána hluboko do úst. Pokud dítě pije z lahve se savičkou ve druhém půlroce života, nedáváme ji dítěti do postýlky a nenabízíme z ní dítěti kaši. Nikdy nezvětšujeme otvor v savičce. Po roce věku dítěti lahev se savičkou nenabízíme. Hrníček s pítkem lze dítěti nabízet do roku věku, po roce věku může jeho použití opožďovat orálně motorický vývoj dítěte, tedy i vývoj řeči.

Kousání a žvýkání pevné stravy

Měkkou pevnou stravu, kterou lze velmi snadno smísit se slinami, lze nabízet s opatrností již od šestého měsíce věku. Od devátého měsíce věku nabízíme měkkou stravu rozmačkanou vidličkou či pokrájenou na drobné kousky. Od roku věku již děti jí stejnou stravu jako zbytek rodiny, bez soli a dochucovadel, nakrájenou na malé kousky.

Kdy vyhledat pomoc klinického logopeda?

- ❗ Pokud dítě není schopno pít z hrníčku po druhém roce života.
- ❗ Pokud nechce kousat a žvýkat stravu v 18 ti měsících, nemá zájem se krmit prsty.

Rozdělení rolí

Rodiče jsou zodpovědní za to, jakou potravu dítěti nabídnou, jakým způsobem a kde. Na dětech je, jestli nabízený pokrm budou jíst a v jaké míře.

Další informace najdete na www.logopediecerenkova.cz

KONTAKTY

Ambulance klinické logopedie

Asociace klinických logopedů ČR – seznam a adresář
klinických logopedů: www.klinickalogopedie.cz

Pro Asociaci klinických logopedů ČR zpracovala:
Mgr. Barbora Červenková klinický logoped

PŘÍJEM POTRAVY U KOJENCŮ A BATOLAT OČIMA KLINICKÉHO LOGOPEDA

VAROVNÉ PŘÍZNAKY

KDY A JAK
MŮŽE POMOCI
KLINICKÝ LOGOPED

Kojení

Kojení je nevhodnější variantou příjmu potravy pro většinu kojenců. Posiluje všeobecné zdraví dítěte, podporuje schopnost dýchat nosem a optimální růst obličeje a čelisti. Pokud se u kojení vyskytují obtíže a nedaří se snadno, je na místě vyhledat pomoc laktační poradkyně a případně klinického logopeda.

Kdy vyhledat pomoc klinického logopeda?

- ① Jazyk nevytváří centrální žlábek, ale je ve středu vyboulený směrem nahoru.
- ① Jazyk se pohybuje ve větším rozsahu směrem dopředu, přesahuje linii dásní.
- ① Hrot jazyka je formován do srdíčka, má omezený rozsah pohybu a kojenec má tendenci maminku při kojení kousat.
- ① Pokud pozorujeme nadměrný pohyb čelistí a velmi volné nebo mělké uchopení bradavky, či neschopnost udržet bradavku v ústech.
- ① Pokud dítě není schopno vytvořit kvalitní a správný podtlak a při sání slyšíme mlaskavé zvuky.
- ① Pokud je sání velmi slabé, nebo kojenec dělá časté přestávky, aby mohl dýchat, krmení trvá déle než 30–40 minut.
- ① Dítě je při krmení apatické.
- ① Pokud dítě při kojení / krmení či po něm kašle, lapá po dechu, dusí se, promodrává v okolí úst nebo očí, vydává vysoko posazené zvuky či vykazuje výrazné signály paniky a stresu.

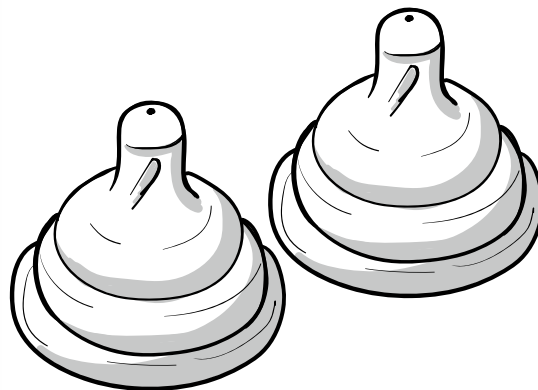
Krmení z lahve ze savičkou

Ne všechny maminky mají to štěstí, aby mohly kojit. Pro souběh kojení a krmení z lahve je nejpřínosnější, pokud vybíráme savičky s pomalejším průtokem. Pokud chceme předcházet vzniku strukturních či funkčních abnormit v oblasti obličeje je možné využít orofaciální masáž.

Volba správné savičky:

- ① Pro děti do 4. měsíců věku volíme savičku se širokou základnou a kulatým zakončením.
- ① Savička by měla mít stejný tvar jako dudlík.
- ① Savička by neměla být příliš dlouhá.
- ① Lahve držíme horizontálně, abychom minimalizovali efekt gravitace.
- ① Uši by při krmení měly být výše než ústa pro minimalizaci rizika vzniku zánětu středouší.

V okamžiku přítomnosti výskytu závažných abnormálních pohybových vzorů lze vyhledat pomoc klinického logopeda (výrazný záklon hlavičky, velmi široké otevírání čelisti, zatínání čelisti, stahování rtů zpět, tlačení jazyka dopředu a nebo stahování jazyka hluboko do úst).

Dudlík a vhodná kousátka

Použití dudlíku v prvním půl roce života je doporučeno pro uklidnění dítěte, tedy s rozmyslem a nikoli nepřetržitě. Většina kousátek, která lze zakoupit v obchodech lze vložit jen do přední části úst a sát. Pro zdravý rozvoj úst je přínosné, pokud mezi 5.–6. měsícem začneme dítěti nabízet kousátka, která lze skoušávat na místě budoucích stoliček. Doporučit lze kousátka: Baby Grabber, Baby Brabber pro nejmenší, kousátko Y a trojúhelníky Debry Beckman. Mezi 6.–10. měsícem začínáme dítě odnaučovat používat dudlík. Nenabízíme mu jej přes den na uklidnění, pouze pro usnutí a po usnutí jej vyjeme. Podporujeme dítě, aby si do úst vkládalo hračky a prozkoumávalo je. Vhodnými kousátky pro druhý půlrok života dítěte jsou kromě již výše jmenovaných červená a žlutá žvýkácká trubička (tzv. Chewy tube) a fialový Grabber. Po roce věku již dítěti dudlík nenabízíme.

Zavádění pevné stravy – hladké kaše

Kojenci bývají připraveni pro zavedení pevné stravy, pokud jsou schopni sedět s oporou, udržet hlavu vzpříma, dokážou hlavou pohybovat směrem k jídlu a od něj a mají zájem o potravu. Mezi 4.–6. měsícem nabízíme hladce rozmixovanou

kaši. Od šestého do osmého měsíce věku lze nabízet kaši s měkkými kousky. Pro první krmení vybíráme dobu, kdy je dítě bdělé, klidné a ne příliš hladové.

Tipy pro začátky krmení ze lžičky

- ① Nabízíme dítěti prázdnou lžičku k prozkoumávání ústy.
- ① První pevnou stravu můžeme nabídnout dítěti z prstu.
- ① Při prvním krmení držíme dítě na klíně.
- ① Použijeme malou a velmi mělkou lžičku.
- ① Nabíráme velmi malé množství pokrmu (polovina objemu lžičky).
- ① Potravu neotíráme o dásně (zuby), ale lžičku položíme na dolní ret a počkáme, až ji dítě samo sejmeme horním rtem (lžičku nevkládáme příliš hluboko do úst).
- ① Lžičku držíme před ústy dítěte a s vložením lžičky počkáme, až bude dítě připraveno a bude dávat pozor. Pokud dítě otočí hlavu, počkáme, až ji vrátí na střed, lžičku necháme na stejném místě. Nikdy dítě do jídla nenutíme!
- ① Nespěcháme, rychlost krmení přizpůsobujeme reakcím dítěte.
- ① Občasné nadávení je při podávání nové stravy normální, neděsíme se a zachováme klid.
- ① Pokud dítě stravu toleruje, podáváme stejný typ pokrmu ještě další tři dny, před zavedením nového pokrmu.
- ① Abychom zjistili, zda dítěti potrava nechutná, je potřeba ji nabídnout dítěti ještě 8–13×, aby mělo čas si na ni zvyknout.

Kdy vyhledat pomoc klinického logopeda?

- ① Dítě nepřijímá potravu ze lžičky po 9. měsíci věku.
- ① Jazyk nevytváří centrální žlábek, ale je ve středu vyboulený směrem nahoru.
- ① Jazyk se stahuje do zadní třetiny úst.
- ① Hrot jazyka je formován do srdíčka, má omezený rozsah pohybu.
- ① Jazyk a čelist se pohybují ve velkém rozsahu, jazyk i po měsíci po zavedení pevné stravy vytlačuje potravu z úst.
- ① Pokud dítě i v druhém roce života a později velmi výrazně sliní.
- ① Pokud dítě při krmení či po něm kašle, lapá po dechu, dusí se, promodrává v okolí úst nebo očí, vydává vysoko posazené zvuky či vykazuje výrazné signály paniky a stresu.